

Un mugit

(ALDC, VI, 1487. Un mugit)

El concepte 'so emès pel bou, per la vaca' coneix diversitat de denominacions generalment relacionades amb el verb corresponent (veg. per als comentaris el mapa 925). *Mugit* és el participi substantivat de *mugir*, amb les var. *muïr* 35 i *muïna* 85, aquest deverbial de *muïnar*. *Bram* és un postverbal de *bramar*; *bramul*, de *bramular*, amb el dim. *bramulet* 16, i les var. *bramol* 18, 22, 23 i *brumol* 34, les dues amb canvi de sufix i la segona, a més, amb canvi de la vocal àtona, var. que és a l'origen de *esgrumol* 45; també són der. de *bram*, *bramó* 29, potser amb el suf. *-ó* < *-aó* < *-azó*; *bramuc* 142, 144, deverbial de *bramugar*; *esbramuc*, de *esbramugar*; *barmut* 106, de *barmudar*; *esbramec* 93, 94, de *esbramegar*; *esbramatec* 27, 105, de l'intensiu *esbramategar* (com *espernetegar*, de *espernegar*). *Bramit* és adaptació morfològica del cast. *bramido* (en val. mer. a causa de l'adstrat murcianomanxec). *Braol* és postverbal de *braolar*, com *bruel* 26, 32 ho és de *bruelar*, *brul* 71, 72, 83, de *brular*, i *bruol* 52, de *bruolar* (< *bruolar* × *brular*). S'han incorporat a 'mugit' denominacions pròpies d'altres animals: *grunyit*, *grunyida* 173, *gruny*

123, der. de *grunyir*, *runyit* 47, de *runyir*; *verrit* 190, adaptació del cast. *berrido*, com *belit* 184, 185 ho és de *balido* amb atracció de *be*; *miuló* 59, der. de *miular*, imitació de la veu del gat, que, si no és un dim., podria ser reducció d'un antic *-ó* < *-aó* < *-azó*, com *llauroó*; *udol* 55, 61, postverbal de *udolar*. *Crit* 60 és el der. de *cridar*.

La idea de 'soroll' es deu trobar en els mots *born* 43 i *bornada* 37, deverbial i derivat respectivament de *bornar*, així com en *murcar* 42.

Quant a les àrees dialectals, la que predomina és la de *bram*, com *bramar*, substituït en parlars alacantins per l'intrús *bramit*. Notem que *bramul* i *braol*, del cat. central, reapareixen en mall., men. i eiv., com a testimonis d'una colonització de signe oriental. Alguns dels significants de caràcter més local (*grunyit*, *udol*, *belit*, *miuló*) són una extensió semàntica dels crits d'altres animals.

Són mots normatius *bram*, el més estès, *bramul* i *mugit*, des del *DOrt*, 1917.

